

ARCHITECTURE, CONSTRUCTION AND DESIGN

Пропозиції з реконструкції парку ім. Шевченка в м. Звенигородка Черкаської області

Коджебаш Анастасія Вадимівна¹

¹ Аспірантка, викладач-стажист кафедри лісового господарства;
Уманський національний університет садівництва; Україна

Дендропарк (парк ім. Шевченка) м. Звенигородка, що знаходиться на східній околиці міста, був створений у 1964 р. на честь Дня народження видатного українського поета Тараса Шевченка [3]. На даний час актуальним є проведення заходів спрямованих на його реконструкцію. Перш за все, він потребує видалення аварійних дерев та тих, у котрих ступінь пошкодження крони омелою білою (*Viscum album* L.) оцінений у 4-7 балів за методикою В. П. Шлапака, Н. І. Козака, Ю. Ф. Терещенка, В. А. Вітенка, Г. І. Музики [4], тобто якщо понад 30 % крони уражені цим напівпаразитом. У випадку, не такого сильного ураження, боротьбу з *Viscum album* проводять шляхом зрізання разом з гілкою на 1 м нижче від прикріплення її «кущів» [1, 2]. Також потрібно провести санітарну обрізку дерев, видалення порослевої та самосійної рослинності, ландшафтні рубання. Після видалення ослаблених та зайвих дерев провести підсадку нових. Пропонуємо висадити наступні деревні рослини: бук лісовий ф. пурпуро листа (*Fagus sylvatica* var. *Purpurea*), гледичія три колючкова (*Gleditsia triacanthos* L.), ясен пенсільванський (*Fraxinus pennsylvanica* Marshall) горобина звичайна (*Sorbus aucuparia* L), г. проміжна (*S. intermedia* (Ehrh.) Pers.), г. домашня (*S. domestica* L.), г. глоговина (*S. torminalis* (L.) Crantz), липа повстиста (*Tilia tomentosa* Moench), черемха пізня (*Prunus serotina* Ehrh.).

Оскільки стан алейно-стежкової мережі незадовільний постає гостра потреба в її оптимізації. Нині проблема полягає як у розгалуженості, так і в покритті (представлена ґрунтовими доріжками, які у деяких місцях заросли). На рис. 1 представлений варіант вирішення даної проблеми, а саме – розроблена схема алейно-стежкової мережі парку. Центральну

ARCHITECTURE, CONSTRUCTION AND DESIGN

алею та доріжки в центральній та вхідній зонах відпочинку доцільно виконати з твердим покриттям – викласти з тротуарної плитки, для інших пропонуємо використати гранітний відсів.

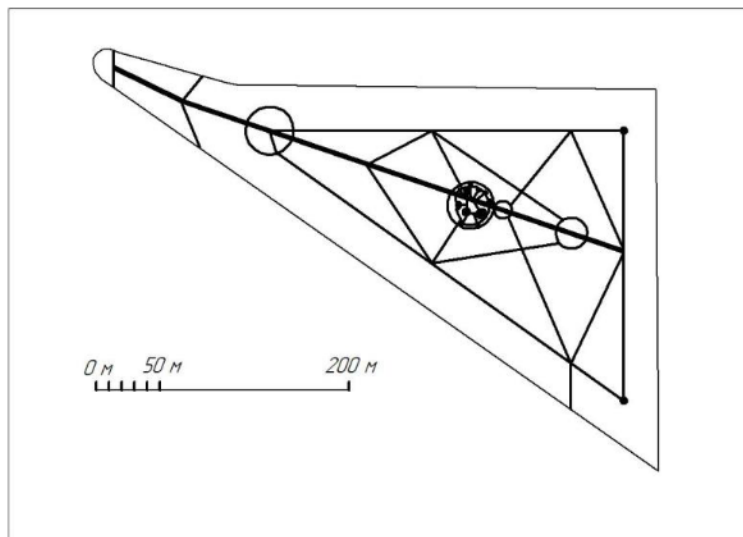

Рисунок 1

Запроектована схема алейно-стежкової мережі парку в м. Звенигородка

У центральній частині на вільному просторі (на цій території з існуючих насаджень присутня верба біла та рядова посадка берези повислої) пропонуємо створити зону відпочинку (рис. 2-3).

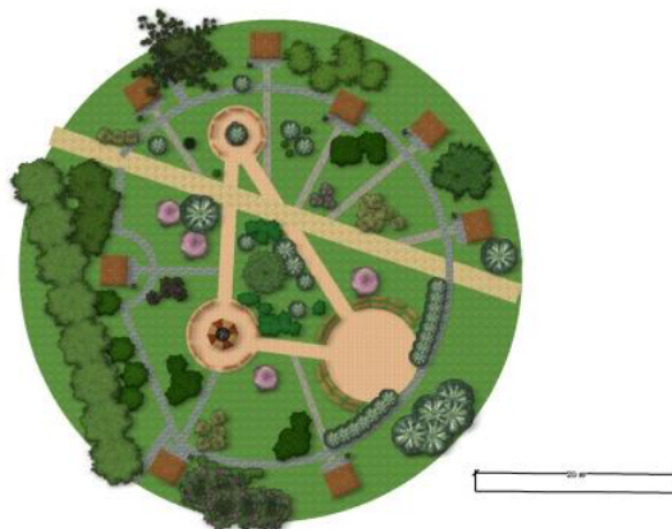

Рисунок 2

План-схема зони відпочинку Дендропарку м. Звенигородка

ARCHITECTURE, CONSTRUCTION AND DESIGN

Рисунок 3
Зона відпочинку Дендропарку м. Звенигородка

У цій зоні запроектовано встановити 8 дерев'яних альтанок зі столиками та лавами, а поруч з ними мангали. Пропонується 3 майданчики круглої форми. Довкола найбільшого по колу у два ряди розміщені лави – він буде своєрідною сценою для проведення невеликих заходів. Майданчик середніх розмірів має місце для вогнища, а також 10 лав для відпочинку. У центрі найменшого майданчику запроектована посадка 1 екземпляру вишні дрібнопильчастої (сакури), з повислою формою крони (*Cerasus serrulata* 'Kiku-shidare'), територія навколо штамбу замульчована висаджена лаванда. У центрі трикутника, що знаходиться між трьома майданчиками розміщується композиція з хвойних рослин, акцентом у якій є ялиця біла (*Abies alba*). Також у зоні відпочинку запроектовані рядові посадки з таволги Вангутта, групові з магнолії Суланжа, м. Кобус, бобівника звичайного, групові з магонії падуболистої, бузку звичайного (*Syringa vulgaris*), Б. угорського (*S. josikaea*), керії японської (*Kerria japonica*), калини звичайної (*Viburnum opulus*) та ін.. До складу запропонованих рослин входять покритонасінні (переважно декоративно-квітучі) та голонасінні рослини (табл.).

Усі компоненти зв'язані між собою мережею доріжок, що викладені з тротуарної плитки. Пропонуємо використовувати плитку різного забарвлення.

ARCHITECTURE, CONSTRUCTION AND DESIGN

Таблиця

Асортимент запроєктованих рослин у зоні відпочинку
Дендрологічного парку м. Звенигородка

№	Українська назва	Латинська назва	Кількість, шт.
Голонасінні дерева			
1.	Ялиця біла	<i>Abies alba</i>	1
Покритонасінні дерева			
2.	Верба козяча Плакуча	<i>Salix caprea</i>	1
3.	Вишня дрібнопилъчата	<i>Cerasus serrulata</i> 'Kiku-shidare'	1
4.	Магнолія кобус	<i>Magnolia Kobus</i>	1
5.	Магнолія Суланжа	<i>Magnolia Sulangeani</i>	6
Голонасінні кущі			
6.	Яловець китайський	<i>Juniperus chinensis</i>	3
7.	Яловець козацький тамариксолистий	<i>Juniperus sabina</i>	2
8.	Яловець горизонтальний	<i>Juniperus horisontalis</i>	16
Покритонасінні кущі			
9.	Бобівник звичайний	<i>Laburnum anagyroidis</i>	11
10.	Бузок звичайний	<i>Syringa vulgaris</i>	15
11.	Бузок угорський	<i>Syringa josikaea</i>	
12.	Верба 'Хакуро Нішікі'	<i>Salix integra</i> 'Hakuro-nishiki'	1
13.	Калина звичайна	<i>Viburnum opulus</i>	4
14.	Калина гордовина	<i>Viburnum lantana</i>	3
15.	Керія японська	<i>Kerria japonica</i>	16
16.	Магонія падуболиста	<i>Mahonia aquifolium</i>	17
17.	Мигдаль трилопатеувий	<i>Prunus triloba</i>	3
18.	Таволга Вангутта	<i>Spirea vanhutt</i>	18
19.	Таволга японська	<i>Spirea japonica</i>	4
20.	Хномелес	<i>Chaenomeles</i>	17
Напівкущ			
21.	Лаванда вузьколиста	<i>Lavandula angustifolia</i>	10

Висновок. Для реконструкції Дендропарку в м. Звенигородка необхідно провести санітарне та ландшафтне рубання, видалення сухих та уражених омелою гілок. Доцільно реорганізувати алейно-стежкову мережу з центральною композиційною віссю, облаштувати місця для відпочинку, встановити альтанки, лави та інші елементи благоустрою. Провести посадку нових декоративних дерев та кущів.

References:

- [1] Василенко І. Д., Філіпова Л.М., Фучило Я. Д. Боротьба з омелою на деревах тополі у зеленій зоні Білої Церкви. *Науковий вісник НЛТУ*

ARCHITECTURE, CONSTRUCTION AND DESIGN

- України. 2013. № 23 (12). С. 31-38.
- [2] Клименко М.О., Борщевська І.М., Клименко Л.В., Турчина К.П., Михальчук М.А. Екологічні особливості поширення омели білої на території міста Рівне. *Вісник НУВГП*. 2020. № 2(90). С.38-49.
- [3] Коджебаш А.В., Коджебаш А.П. Ретроспективний аналіз створення та розвитку парків ХХ століття Звенигородського району та м. Ватутіне. *Вісник УНУС*, 2021 № 1, С. 133-139
- [4] Шлапак В. П., Козак Н. І., Терещенко Ю. Ф., Вітенко В. А. , Музика Г. І. Визначення ступеня ураження омелою білою (*Viscum album* L.) деревних рослин парку "Піонерський" в місті Умань *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. – Вип. 23.6., С. 324-328